

รายงานสถานการณ์สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุม ไตรมาสสอง ปี 2568

คำนำ

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสรุปและนำเสนอสถานการณ์สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2568 ซึ่งจะประกอบด้วย ภาพรวมและจำนวนการชุมนุม แนวโน้มประเด็นการชุมนุม และการปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 โดยรายงานฉบับนี้นอกจากจะมีการนำเสนอ ข้อมูลข้างต้นแล้ว ยังมีการนำข้อมูลวิเคราะห์ตามกรอบกฎหมายภายในประเทศและหลักสิทธิมนุษยชนสากล

ภาพรวมการชุมนุม

ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน 2568 มีการชุมนุมเกิดขึ้นทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 48 การชุมนุม ในจำนวนนี้ เป็นการชุมนุมที่ปักหลักค้างคืนต่อเนื่อง 4 การชุมนุม ทั้งนี้หากนับการชุมนุมปักหลักค้างคืนหนึ่งวันเป็นหนึ่งการชุมนุมจะมีการชุมนุมที่เกิดขึ้นในไตรมาสสองรวมทั้งหมด 226 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกสูงถึงประมาณร้อยละ 172 หรือ 143 ครั้ง

การชุมนุมปักหลักค้างคืนโดยส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากไตรมาสแรก ได้แก่ 1.การชุมนุมคนอยู่กับป่า ของสมาชิกชุมชนคนอยู่กับป่า (สขป.) และ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) ที่ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม ถึง 1 เมษายน 2568 เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ที่ไม่เป็นธรรม 2.การชุมนุมของชุมชนชาติพันธุ์ไทดำ อำเภอบ้านนาเดิมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ปักหลักชุมนุมหน้าอาคารสหประชาชาติ ตั้งแต่วันที่ 22 ถึง 23 เมษายน 2568 โดยเรียกร้องให้รัฐบาล แก้ไขปัญหากรณีที่ดิน น.ส.ล. (หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) ทับที่ชุมชน จนมีคำสั่งจากนายอำเภอบ้านนาเดิมขับไล่ชุมชนออกจากพื้นที่ ทั้งนี้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขและถูกเร่งรัดขับไล่ส่งผลให้ชาวบ้านชุมชนชาติพันธุ์ไทดำขึ้นมาชุมนุมที่กรุงเทพฯอีกครั้งเมื่อวันที่ 9 ถึง 11 มิถุนายน 2568 3.การชุมนุมคนงานยานยนต์และแนวร่วมคนงานเพื่อเรียกร้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลางมาช่วยคนงานตามข้อเสนอ ซึ่งมีการชุมนุมปักหลักค้างคืนบริเวณอาคารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2568 ถึงปัจจุบัน (30 มิถุนายน 2568) รวม 112 วัน ทั้งนี้การชุมนุมดังกล่าวมีผู้ชุมนุมบางส่วนประท้วงโดยการอดอาหารตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2568 และยุติการอดอาหารเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 รวมระยะเวลาการประท้วงโดยการอดอาหารทั้งหมด 27 วัน และ 4.การชุมนุมรวมพลังหยุดยั้งกาสิโน ของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) พร้อมด้วย ศูนย์รวมประชาชนปกป้องสถาบัน (ศปปส.) และกองทัพธรรมเพื่อคัดค้านการบรรจุร่าง กฎหมายกาสิโน ต่อมาที่มีการเพิ่มข้อเรียกร้องให้ แพทองธาร ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยปักหลักตั้งเวทีชุมนุมค้างคืนบริเวณข้างทำเนียบรัฐบาลตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2568 ถึงปัจจุบัน (30 มิถุนายน 2568) รวมระยะเวลา 120 วัน

ทั้งนี้ในไตรมาสที่สอง กลุ่มประเด็นที่มีการชุมนุมมากที่สุดคือ 1.ประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR) 21 การชุมนุม

รองลงมาคือ 2.ประเด็นสิทธิในความหลากหลายทางเพศ รวม 13 การชุมนุม เนื่องจากในเดือนมิถุนายน คือเดือน Pride Month ซึ่งมีหลายภาคส่วนจัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสดังกล่าว อย่างน้อยใน 13 จังหวัด ซึ่งในแต่ละการชุมนุมยังมีข้อเรียกร้องถึงสิทธิความเท่าเทียมต่างๆที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศควรจะได้รับ

3.ประเด็นทางการเมือง รวม 13 การชุมนุม เช่น สิทธิในการประกันตัวของผู้ที่ถูกจำคุกจากการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม และการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง (ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน เนื่องจากการชุมนุมของกลุ่ม เครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) พร้อมด้วย ศูนย์รวมประชาชนปกป้อง

สถาบัน (ศปส.) และกองทัพบกที่คัดค้านการบรรจุร่าง กฎหมายกาลีโน ต่อมาที่มีการเพิ่มข้อเรียกร้องให้ แพทองธาร ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นการชุมนุมปักหลักค้างคืน แม้ต่อมาจะมีการกระจายตัวแยกทำกิจกรรมในพื้นที่อื่น ๆ แต่ยังเป็นกลุ่มผู้จัดเดียวกันและข้อเรียกร้องเดียวกันจึงนับเป็นการชุมนุมต่อเนื่อง 1 การชุมนุม)

และ 4.ประเด็นการเมืองต่างประเทศ รวม 2 การชุมนุม เช่น การชุมนุมของเครือข่ายผู้สนับสนุนรัฐบาลเลสเตอร์ เดินขบวนกลางกรุงเทพฯ เพื่อเรียกร้องให้ยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และ การชุมนุมของกลุ่มประชาชนเพื่อสันติภาพและความ เป็นธรรมระหว่างประเทศ (PSCT) เพื่อประณามสหรัฐ-อิสราเอล กรณีโจมตีอิหร่าน เป็นต้น

ทั้งนี้ในช่วงเดือนแรกของไตรมาสสองของปี 2568 ยังมีคำสั่งห้ามชุมนุม 50 เมตรรอบทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภาซึ่ง มีผลต่อเนื่องจากไตรมาสแรกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ 2558 ซึ่งเป็นการออกคำสั่ง 151/2568 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ขยายประกาศห้ามชุมนุมสาธารณะในรัศมีไม่เกินห้าสิบลเมตรรอบทำเนียบรัฐบาล ถึง วันที่ 6 เมษายน 2568 โดยอ้างเหตุผลว่ามีผู้ชุมนุมปักหลักอยู่ใกล้เคียงทำเนียบ และมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนมาปักหลักชุมนุม รอบทำเนียบรัฐบาลตลอดเวลา หากจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

นอกจากนี้ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 สถานีตำรวจนครบาลดุสิตได้แจ้งข้อกล่าวหา สมาชิกของขบวนการ ประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม หรือ P-Move, สมาชิก แรงงานยานยนต์ รวมทั้งสมาชิกกลุ่มทะลุฟ้าและคนทำงานภาค ประชาสังคม รวมจำนวน 15 คน จากเหตุฝ่าฝืนเรื่องสถานที่ห้ามการชุมนุมรัศมีไม่เกิน 50 เมตร รอบทำเนียบรัฐบาลตาม มาตรา 7 วรรคท้าย แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ในจำนวน 6 คดี โดยแยกเป็นคดีจากการชุมนุมกลุ่มพิมูฟ และเครือข่ายป่าไม้ที่ดิน จำนวน 4 คดี และคดีจากการชุมนุมของแรงงานยานยนต์ 2 คดี และมีการสั่งฟ้องต่ออัยการใน ภายหลัง

รายละเอียดการชุมนุม

เดือนเมษายนมีการชุมนุมเกิดขึ้น 9 การชุมนุม ซึ่งเป็นการชุมนุมที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ 7 การชุมนุม และต่างจังหวัด 2 ครั้ง ในจำนวนนี้เป็นการชุมนุมในประเด็นทางการเมือง 5 การชุมนุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การชุมนุมของกลุ่ม Bright Future หน้าองค์การสหประชาชาติในประเทศไทยเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2568 โดยการใส่เสื้อดำ และตะโกนโหม่งหลาย ผู้นำเผด็จการทหารพม่า มาร่วมประชุม BIMSTEC

ทั้งนี้ก่อนเริ่มการชุมนุม มีรถเครื่องเสียง ของกลุ่ม ปกป้องสถาบัน นำโดย อานนท์ กลิ่นแก้ว ประธานกลุ่ม ศปส. ธนเดช ตูลยลักษณะ ประธาน อาชีวะพ้องวิชญกรรม และ ทรงชัย เนียมหอม ประธานประชาภคิ์พิทักษ์ สถาบัน ได้มาชุมนุมที่หน้า UN ก่อน โดยอ้างว่าการชุมนุมของกลุ่ม Bright Future เป็นการยุยงปลุกปั่นให้ชาวเมียน มาออกมาประท้วงรัฐบาลไทย และประท้วงรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญของไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติไม่ว่าสัญชาติใดก็ตามแต่ชุมนุมทางการเมืองบนผืนแผ่นดินไทย เมื่อวิระ แสง ทอง หนึ่งในกลุ่ม Bright Future และเป็นผู้จัดมาถึง กลุ่มปกป้องสถาบัน ทรงชัยได้เดินเข้าไปพยายามล็อกคอวิระแต่ วิระปัดออกทำให้จากนั้นทรงชัยยังคงวิ่งตามพร้อมกับมีคนกรูกันเข้าไปทำร้ายร่างกายวิระ ขณะที่ตำรวจพยายามคุ้ม กัน และรักษาความปลอดภัย

2. การประท้วงของสายธารนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อายุ 19 ปี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2568 ต่อต้าน พลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่าย ผู้บัญชาการสูงสุดแห่งกองทัพเมียนมาและประธานสภาบริหารแห่งรัฐ ซึ่งมา เข้าร่วมการประชุมผู้นำ BIMSTEC ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ โดยเขาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุม จากหน้า โรงแรมแชงกรี-ลา กรุงเทพมหานคร ไปที่ สน.ยานนาวา ก่อนถูกปล่อยตัว ยังไม่มีการแจ้งข้อหา

3. การนัดชุมนุมทำกิจกรรม พาส่งใจ ให้นิรโทษกรรม หน้าอาคารรัฐสภาเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2568 โดยเครือข่ายนิรโทษกรรมประชาชน เพื่อร่วมจับตาสภาผู้แทนราษฎรในวาระการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมประชาชน

4. การชุมนุมเพื่อทำกิจกรรม ‘สาดความหวัง วันสงกรานต์ WATER OF HOPE, SPLASHING FOR CHANGE’ ในวันที่ 14 เมษายน 2568 ซึ่งเป็นสงกรานต์ โดยกลุ่มมวลชนอิสระ ส่งเสียงถึงผู้ถูกคุมขังในคดีทางการเมือง และร่วมรำลึกถึง “ปู่ เนติพร” ในวาระครบรอบ 11 เดือนการจากไป

5. การชุมนุมของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) และเครือข่าย เพื่อคัดค้านการบรรจุร่าง กฎหมายกาลีโน ต่อมาที่มีการเพิ่มข้อเรียกร้องให้ แพทองธาร ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยปักหลักตั้งเวทีชุมนุมค้างคืนบริเวณข้างทำเนียบรัฐบาลตลอดทั้งเดือน

นอกจากนี้ประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR) 4 การชุมนุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การชุมนุม “คนอยู่กับป่า” โดย สมัชชาชุมชนคนอยู่กับป่า (สชป.) และ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) โดยเป็นการชุมนุมปักหลักค้างคืนตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม ถึง 1 เมษายน 2568 บริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทวงสัญญาจากรัฐบาลตามข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้เกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ที่ดินตามข้อเสนอของกลุ่ม เช่น แก้ไขพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เป็นต้น

2. การชุมนุม “คนอยู่กับป่า” โดย สมัชชาชุมชนคนอยู่กับป่า (สชป.) และ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) และขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (พีมูฟ) ที่ทำเนียบรัฐบาล เนื่องจากข้อเรียกร้องเร่งแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ที่ดินรองนายกรัฐมนตรี เจริญจากกับผู้ชุมนุมและตอบรับข้อเรียกร้อง โดยให้สัญญาว่าจะนำเข้าสู่การพิจารณาของการประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ 1 เมษายน 2568 จึงเป็นเหตุให้นัดชุมนุม

ทั้งนี้ในการชุมนุมดังกล่าวตำรวจใช้เครื่องขยายเสียงประกาศระบุว่า พื้นที่บริเวณนี้มีคำสั่งห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบทำเนียบรัฐบาลตามพ.ร.บ.ชุมนุมฯ มาตรา 7 วรรคท้าย

3. การชุมนุมของชุมชนชาติพันธุ์ไทดำ อำเภอบ้านนาเดิมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ปักหลักชุมนุมหน้าอาคารสหประชาชาติ ตั้งแต่วันที่ 22 ถึง 23 เมษายน 2568 โดยเรียกร้องให้รัฐบาล แก้ไขปัญหาการที่ดิน น.ส.ล. (หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) ทับที่ชุมชน จนมีคำสั่งจากนายอำเภอบ้านนาเดิมขับไล่ชุมชนออกจากพื้นที่

4. การชุมนุมคนงานยานยนต์และแนวร่วมคนงานเพื่อเรียกร้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลางมาช่วยคนงานตามข้อเสนอ ซึ่งมีการชุมนุมปักหลักค้างคืนบริเวณอาคารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรงข้ามทำเนียบรัฐบาลตลอดทั้งเดือน

เดือนพฤษภาคมมีการชุมนุมเกิดขึ้น 8 การชุมนุม ซึ่งเป็นการชุมนุมที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ 6 การชุมนุม และต่างจังหวัด 2 ครั้ง ในจำนวนนี้เป็นชุมนุมในประเด็นทางการเมือง 2 การชุมนุม คือ 1.การชุมนุมเพื่อให้กำลังใจและเรียกร้องยุติดำเนินคดีกับผู้ชุมนุม และให้ทบทวนยกเลิกหรือแก้ไข พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ 2558 เนื่องจากมีประชาชนกลุ่มขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (พีมูฟ) ,แรงงานยานยนต์,กลุ่มทะลุฟ้า เข้ารับทราบข้อกล่าวหา พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ 2558 ที่ สน.ดุสิต เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 2. การชุมนุมยื่นประกันตัวอานนท์กลุ่มเพื่อนอานนท์ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2568 ณ ศาลอาญากรุงเทพใต้เพื่อยืนยันสิทธิการประกันตัว และเพื่อรำลึกเหตุการณ์เสียชีวิตระหว่างควบคุม

ตัวของ ‘บั้ง’ เนติพร เมื่อปีที่ผ่านมา และ 3.การชุมนุมของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) และ เครือข่ายที่ชุมนุมตลอดทั้งเดือนต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนมีนาคม

ต่อมาคือการชุมนุมในประเด็นสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ 1 การชุมนุม เนื่องจากเดือนถัดไปจะเป็นเดือนไพรด์ กลุ่ม Chiangmai Pride จึงจัดกิจกรรมขบวนพาเหรด เพื่อฉลองความรัก ความเท่าเทียม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นจังหวัดแรก เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2568 โดยเริ่มต้นที่พุทธสถาน เคลื่อนขบวนผ่านถนนท่าแพ และไนท์บาซาร์ ก่อนจะสิ้นสุดที่ลานประตูท่าแพ

และสุดท้ายคือประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR) 5 การชุมนุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.การชุมนุมภายใต้กิจกรรมเดินขบวนวันแรงงานสากล หรือ #MAYDAY 2025 จัดโดยขบวนการแรงงาน เพื่อประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยหลากหลายกลุ่มคนทำงาน ไม่ว่าจะเป็นสหภาพคนทำงาน ไรเดอร์ แม่บ้าน และอื่นๆ ร่วมเดินขบวน จากแยกราชประสงค์ ไปที่ลานหน้าหอศิลป์ฯ แยกปทุมวัน

2. การชุมนุมประท้วงของกลุ่มแท็กซี่หน้ากระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2568 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการที่ สนาบบินให้มีบูทของ Grab เรียกร้องให้ สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม อธิบดีกรมการขนส่งทางบก และบริษัท การท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ให้ความเป็นธรรมกับกลุ่มผู้ประกอบการแท็กซี่ ในการแก้ไขและยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

3. การชุมนุมของเครือข่ายชุมชนและชาวบ้านกลุ่มรักเขาทะเล เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2568 รวมกลุ่มเคลื่อนไหวคัดค้านเวทีการประชุมรับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนครั้งที่ 1 (EIA) โครงการทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง วัดธารลำไย หมู่ 5 ตำบลเขาทะเล อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งจัดโดยบริษัท ตาตาส่งแวล้อม จำกัด (บริษัทที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อม) สาเหตุสำคัญที่ออกมาคัดค้าน เนื่องจากพวกเขาเห็นว่า จะทำให้หลายชุมชนได้รับผลกระทบจากการทำอุตสาหกรรมเหมืองแร่หินดังกล่าว

4. การชุมนุมคนงานยานยนต์และแนวร่วมคนงานเพื่อเรียกร้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลางมาช่วยคนงานตามข้อเสนอ ซึ่งมีการชุมนุมปักหลักค้างคืนบริเวณอาคารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรงข้ามทำเนียบรัฐบาลตลอดทั้งเดือน ในเดือนนั้นนอกจากทางกลุ่มจะพักแล้วยังมีการไปทำกิจกรรมเพื่อเรียกร้องตามข้อเรียกร้องของพวกเขาตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น การชูป้ายประท้วงเรียกร้องความช่วยเหลือจากกระทรวงแรงงาน กลางกิจกรรมวันแรงงานแห่งชาติ ซึ่งจัดโดยกระทรวงแรงงาน หรือ การนำทีมไปทำความสะอาดตะไคร่น้ำในสระน้ำบริเวณศาลาแก้ว อาคารรัฐสภา เป็นต้น

เดือนมิถุนายนมีการชุมนุมมีการชุมนุม 31 การชุมนุม ซึ่งเป็นการชุมนุมที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพ 11 การชุมนุม และต่างจังหวัด 20 การชุมนุม เนื่องจากในเดือนนี้เป็นเดือนไพรด์จึงส่งผลให้มีกิจกรรมการชุมนุมเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ทำให้มีการชุมนุมประเด็นสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ 11 การชุมนุมใน 11 จังหวัดประกอบด้วย Bangkok pride 2025, ตำบลบ้านหม้ออุตรดิตถ์ไพรด์ , Trang Pride 2025, Surin Pride 2025, Nakhon pride 2025,แม่สอดไพรด์, KRABI PRIDE 2025, HATYAI PRIDE 2025, CHANTHABURI PRIDE 2025 และ One Pride Ratchaburi 2025 เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการชุมนุมในประเด็นทางการเมืองในเดือนนี้ อย่างน้อย 5 การชุมนุม ทั้งนี้รายละเอียดประเด็นทางการเมืองในเดือนนี้มีประเด็นที่ทำให้สังคมไทยเกิดการถกเถียงเรื่องสถานการณ์ทางการเมืองอีกครั้งเนื่องจากประเด็นการ

จัดการกับปัญหาความขัดแย้งบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาของรัฐบาลไทยรวมถึง กรณีคลิปเสียงหลุดของนายกรัฐมนตรีแพทองธาร ชินวัตรกับสมเด็จพระสันตะปาปา เอน อติตนาเยก กัมพูชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การชุมนุมของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) พร้อมด้วย ศูนย์รวมประชาชนปกป้องสถาบัน (ศปปส.) และกองทัพธรรมเพื่อคัดค้านการบรรจรร่าง กฎหมายกาสิโน ต่อมาที่มีการเพิ่มข้อเรียกร้องให้ แพทองธาร ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จากเหตุปมประเด็นปัญหาการจัดการความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา โดยปักหลักตั้งเวทีชุมนุมค้างคืนบริเวณข้างทำเนียบรัฐบาลตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2568 นอกจากปักหลักค้างคืนแล้วในเดือนนี้ ทางกลุ่มมีการได้แยกไปจัดกิจกรรมหลายพื้นที่ เช่น การชุมนุมให้กำลังใจแพทย์สภา หลังจากลงมติตรวจสอบวินัย 3 แพทย์ กรณีรักษา นายทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี รักษาตัวที่โรงพยาบาลตำรวจ ชั้น 1, การไปแจ้งความนายกรัฐมนตรีกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด 3 ความผิดต่อความมั่นคงของราชอาณาจักร มาตรา 120 ถึง 128 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็นต้น

2. เป็นประเด็นต่อเนื่องจากข้อที่ 1 คือ กลุ่มรวมพลังแผ่นดิน นัดชุมนุมใหญ่เมื่อ 28 มิถุนายน 2568 ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเพื่อเรียกร้องให้ "แพทองธาร ชินวัตร" ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหลังจากที่มีคลิปเสียงสนทนานายกรัฐมนตรีหลุดระหว่างคุยกับสมเด็จพระสันตะปาปา เอน อติตนาเยก กัมพูชา รวมทั้งเรียกร้องให้พรรคประชาธิปัตย์ พรรครวมไทยสร้างชาติ พรรคชาติไทยพัฒนา ถอนตัวจากพรรคร่วมรัฐบาลทันที ทั้งนี้การชุมนุมดังกล่าวถือเป็นการชุมนุมที่มีขนาดใหญ่มีผู้ชุมนุมเข้าร่วมการชุมนุมไม่น้อยกว่า 10,000 คน โดยในช่วงหนึ่งของการกิจกรรมบนเวที สนธิ ลิ้มทองกุล ปราศรัยมีใจความตอนหนึ่งว่า “ผมไม่ได้จะให้ทหารมาปฏิบัติ ทหารปฏิบัติเขาไม่เคยบอกถ้าจะทำการแบบนี้ขออย่าเอาพลเอกมาบริหารชาติบ้านเมืองให้ประชาชนมีส่วน แก้ไขปัญหาประเทศชาติ” ในข้อความดังกล่าวซึ่งเป็นประเด็นที่ถูกถกเถียงในสังคมว่าอาจเป็นการเรียกร้องให้เกิดการรัฐประหารหรือเรียกร้องให้ทหารเข้ามาบริหารทางการเมือง นอกจากนี้ก่อนวันนัดหมายชุมนุมหนึ่งวัน มีการชุมนุมจากต่างจังหวัดในหลายจังหวัดเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ส่วนกลางคือกรุงเทพ เช่น เวทีคนตรึงรวมพลัง “คนไทยหัวใจรักชาติ”, สงขลา รวมตัวร้องเพลงให้กำลังใจทหาร และกองทัพธรรมพัทลุง เป็นต้น

3. การชุมนุมยื่นหยุดชงสัญญา เรียกร้องปล่อยนักโทษทางการเมืองต่อต้านรัฐประหาร กลางลานท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่ม ยื่นหยุดชงสัญญา เพื่อเรียกร้องให้มีการปล่อยตัวนักโทษทางการเมืองและแสดงจุดยืนว่าไม่ต้องการรัฐประหาร ภายในกิจกรรมมีการร้องเพลง ถูกรูปนักโทษทางการเมือง และ ชูป้ายข้อความ “Coup≠Solution” และ “ไม่เอารัฐประหาร” เพื่อต่อต้านการรัฐประหารจากกระแสสังคมที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นประเด็นต่อเนื่องจากคลิปเสียงสนทนานายกรัฐมนตรีหลุดระหว่างคุยกับสมเด็จพระสันตะปาปา เอน อติตนาเยก กัมพูชา

4. กิจกรรมยื่นหยุดเคียงข้างอนันท์ เพื่อเรียกร้องสิทธิในการประกันตัวและยื่นหยุดเคียงผู้ถูกคุมขังที่ใช้เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม ที่จัดโดย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย บริเวณหน้าศาลอาญา รัชดา

5. การชุมนุมของกลุ่มสมาพันธ์กัญชาเพื่อประชาชน หนังสือ คัดค้านประกาศ “สมุนไพรควบคุม (กัญชา)” ฉบับใหม่ ณ สำนักอธิการบดีการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2568 เนื่องสถานการณ์ทางการเมืองมีการเปลี่ยนข้อส่งผลกระทบต่อนโยบายเกี่ยวกับกัญชาถูกกลับมาทบทวนอีกครั้ง

ต่อมาคือการชุมนุมประเด็นการเมืองต่างประเทศจำนวน 2 ครั้ง คือ 1.กลุ่มองค์กร PSC thailand และเครือข่ายผู้สนับสนุนรัฐบาลสโลวีเนียเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2568 โดยได้เดินทางมารวมตัวกันที่สถานีรถไฟฟ้ามหานครเพื่อเดินทางไป

ยังบริเวณตรงข้ามห้าง MBK (มาบุญครอง) เพื่อการแสดงออกทางสัญลักษณ์ และขอเรียกร้องให้ยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หยุดการกดขี่และความไม่เป็นธรรมในเหตุความรุนแรงที่เกิดขึ้นในฉนวนกาซา และ 2.การชุมนุมของกลุ่ม PSCT ที่ชุมนุมหน้าตึกองค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2568 เพื่อแสดงจุดยืนคัดค้านการโจมตีอิหร่านของสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล

และสุดท้ายคือประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR)

13 การชุมนุม ดังนี้

1.การชุมนุมของประชาชนคนใต้กว่า 100 เครือข่าย รวมพลังแสดงจุดยืนไม่ต้องการกฎหมาย กฎหมายระเบียบเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ SEC เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2568 ณ.สี่แยกควนหนองหงส์ อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

2.การชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาปาตานีเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์ประสานงานพรรคภูมิใจไทย จังหวัดปัตตานี ได้ร่วมแสดงพลังกับเครือข่ายประชาชนปกป้องแผ่นดินใต้ (No-SEC) โดยยื่นหนังสือคัดค้านกฎหมายระเบียบเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ SEC ที่พรรคภูมิใจไทยเสนอ เรียกร้องให้ถอนร่างทันที

3.การชุมนุมภายใต้กิจกรรม รวมพลคนต้นแดนถึงปลายน้ำ หยุดเหมืองแร่แม่กก-สาย เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกในวันที่ 5 มิถุนายน 2568 เพื่อต้องการให้รัฐบาลไทยหาวิธีการหยุดเหมืองแร่ต้นแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตอนใต้ของรัฐฉาน ประเทศพม่า โดยกิจกรรมจัดในสามสถานที่ คือ ที่สวนสาธารณะแม่ฟ้าหลวง อ.เมือง จ.เชียงราย , สะพานแม่น้ำกก อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ และ ลานหน้าว่าการอำเภอเชียงแสน จ.เชียงราย

4.การชุมนุม ของชุมชนชาติพันธุ์ไทดำ อำเภอบ้านนาเดิมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ปักหลักชุมนุมหน้าอาคารสหประชาชาติ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาล แก้ไขปัญหากรณีที่ดิน น.ส.ล. (หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) ที่ชุมชน เมื่อวันที่ 9 ถึง 11 มิถุนายน 2568

5.การชุมนุมของชาวปราชญ์บุรีรัมย์ในนามเครือข่ายปราชญ์เข้มแข็ง เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2568 เพื่อยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อคัดค้านการเสนอจังหวัดปราชญ์เป็นพื้นที่ขยายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

6.การชุมนุมรวมพลคนใต้ (ตอนบน) ในนามเครือข่ายประชาชนปกป้องภาคใต้จากกฎหมาย SEC เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2558 ลานจุดพักรถบ้านนาเดิม ต.ท่าเรือ จุดตัดสาย 41 และ สาย 44 เซาท์เทิร์น อ.บ้านนาเดิม จ.สุราษฎร์ธานี เพื่อปกป้องชีวิต ปกป้องภาคใต้ จากกฎหมาย SEC

7.วันที่ 16 มิถุนายน 2568 เครือข่ายปราชญ์เข้มแข็งและภาคีภาคประชาชนในจังหวัดปราชญ์บุรี เริ่มต้นการแสดงพลังคัดค้านการนำจังหวัดเข้าสู่การเป็นพื้นที่ EEC ด้วยการนัดรวมตัวกันหน้าว่าการอำเภออินทร์บุรีเป็นจุดแรก พร้อมกับประกาศเจตนารมณ์ว่าจะเคลื่อนไหวต่อเนื่อง ขยายพื้นที่รณรงค์ให้ครอบคลุมทุกอำเภอของจังหวัดปราชญ์บุรี

8.การชุมนุมของชาวบ้านหัวเขาจังหวัดสงขลา ยื่นหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาให้ทบทวนคำสั่งรื้อถอนโพงพางน้ำโดย นายอาลีฟ หมัดโต๊ะหมื่น และชาวบ้านหัวเขา 200 คน ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา

9.การชุมนุมของเครือข่ายพิทักษ์ลุ่มน้ำสายบุรี และภาคีเครือข่ายกว่า 400 คน เดินทางเข้าร่วมเวทีโครงการศึกษาการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและบรรเทาอุทกภัยแม่น้ำสายบุรีของกรมชลประทาน ณ อาคารประชุมหาดวาสุกรี อ.

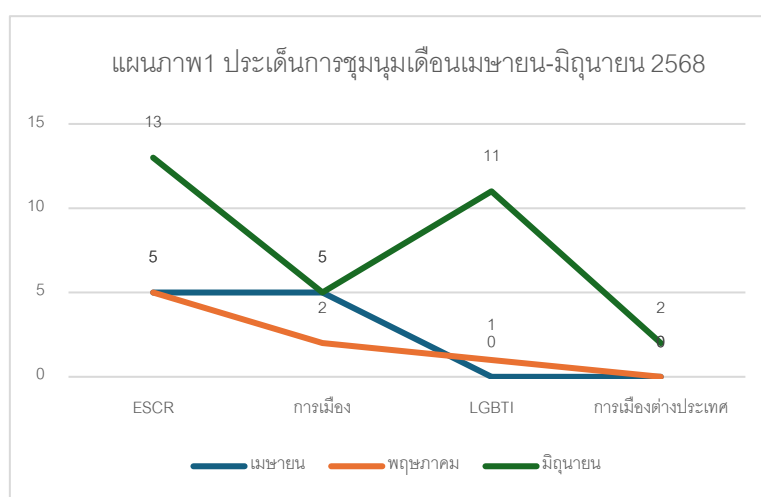
สายบุรี จ.ปัตตานี เพื่อยืนยันว่าการจัดการน้ำด้วยคอนกรีตของกรมชลประทาน โดยการสร้างเขื่อน หรือคอนกรีต ขวางลำน้ำขนาดใหญ่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งได้จริงตามคำกล่าวอ้างของกรมชลประทาน

10. การชุมนุมทักทายไม้อยม ของชาวบ้านทักทาย ต.ท้ายเหมือง จ.พังงา เดินทางไป อบต.ท้ายเหมืองเพื่อ สอบถามที่มาของหมายที่มีใจความว่าที่ดินที่ชาวบ้านอยู่เป็นเอกสารสิทธิของเอกชนที่มาติดบ้านชาวบ้าน

11. การชุมนุมของเครือข่ายปราจีนเข้มแข็ง รวมตัวแสดงพลังคัดค้านการเสนอ จ.ปราจีนบุรี เข้าเป็นพื้นที่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ณ วัดบุนายไบ ต.ท่าตูม อ.ศรีมหาโพธิ์ จ.ปราจีนบุรี เพื่อ เปิดเวทีสะท้อน ปัญหาอุตสาหกรรม เตรียมรวม 10,000 ชื่อ คัดค้าน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

12. การชุมนุมปกป้องสิทธิมนุษยชน กลุ่มคนรักรักรบ้านเกิดด้านขุนทด จ.นครราชสีมา รวมตัวกันเพื่อยื่น หนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดให้ชี้แจงปมการใช้ระเบิดในการดำเนินการเหมืองโปแตชในพื้นที่ อ.ด่านขุนทด

13. การชุมนุมคนงานยานยนต์และแนวร่วมคนงานเพื่อเรียกร้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบกลางมาช่วย คนงานตามข้อเสนอ ซึ่งมีการชุมนุมปักหลักค้างคืนบริเวณอาคารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรง ข้ามทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2568 ถึงปัจจุบัน (30 มิถุนายน 2568)

จากข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปเป็นแผนภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าตลอดไตรมาสที่สองของปี 2568 ประเด็นที่มีการชุมนุมสูงสุดและมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกคือประเด็น ประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR) โดยครอบคลุมในหลายมิติ ทั้งสิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิในสุขภาพ สิทธิในการทำงาน สิทธิจะได้รับสวัสดิการและประกันสังคม เป็นต้น ซึ่งปัญหาในประเด็นดังกล่าวส่วนใหญ่ล้วนต่อเนื่องมาจากไตรมาสแรก ที่ปัญหาส่วนใหญ่มาจากนโยบายของรัฐและยังไม่ได้รับการแก้ไข เช่น โครงการระเบียบเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC) ,โครงการอุตสาหกรรมเหมืองโปแตช อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา และ ปัญหา การ น.ส.ล. (หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) ทับที่ชุมชนชาติพันธุ์ไทดำ เป็นต้น โครงการเหล่านี้ หากไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และข้อปฏิบัติตามหลักการระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาพหุภาคีที่มีผลผูกพันทางกฎหมายกับรัฐที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีแล้วนั้น หรือไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน อาจกระทบสิทธิขั้นพื้นฐาน ทั้งสิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิในสุขภาพ สิทธิทางด้านวัฒนธรรม หรืออาจนำไปสู่ความขัดแย้งและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมได้

นอกจากนี้ยังมีปัญหาข้อเรียกร้องที่ประชาชนต้องการให้รัฐในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังแต่ยังไม่ได้การแก้ไข และเป็นสาเหตุให้บางการชุมนุมต้องปิกหลักค้ำคิน หรือจัดชุมนุมในหลายครั้ง เช่น ปัญหาสารพิษปนเปื้อนในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายที่ต้นเหตุมาจากเหมืองแร่ต้นแม่น้ำกกและแม่น้ำสาย ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตอนใต้ของภูพาน ประเทศพม่า และประเด็นข้อเรียกร้องของคณานยานกัณฑ์ ที่ถูกลอยแพปิดกิจการของบริษัทเอกชน เป็นต้น

สำหรับประเด็นทางการเมืองซึ่งจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรก ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมเข้ามาประกอบ อย่างเช่นการชุมนุมในประเด็นเรียกร้องสิทธิในการประกันตัวให้กับผู้ถูกคุมขังจากคดีทางการเมือง เนื่องจากจะมีวาระรัฐสภาพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม 5 ฉบับ ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2568 อีกทั้งยังมีปัจจัยที่มีผู้ที่ถูกจำคุกตั้งแต่ปี 2563 เนื่องจากการใช้เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม อย่างน้อย 51 ราย ในจำนวนนี้มี 26 ราย¹ ในขณะที่สิทธิในการประกันตัวระหว่างพิจารณาคดีถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 29 วรรคสอง “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนีในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิกิริยาต่อตนเองมิได้” นอกจากนี้ยังถูกรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติข้อที่ 11 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีในข้อที่ 9

หรือการชุมนุมของ ของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) พร้อมด้วย ศูนย์รวมประชาชนปกป้องสถาบัน (ศปปส.) และกองทัพธรรมเพื่อคัดค้านการบรรจุร่าง กฎหมายกาสิโน ต่อมาที่มีการเพิ่มข้อเรียกร้องให้ แพทองธาร ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้การชุมนุมเพิ่มขึ้นเนื่องจากนโยบายการแก้ปัญหาคาสิโนระหว่างไทยกับกัมพูชาจากกรณีคลิปเสียงสนทนานายกรัฐมนตรีหลุดระหว่างคุยกับสมเด็จพระสันตะปาปา อธิการ์สันตปาปาประเทศกัมพูชา จนทำให้มีการปลุกกระแสชาตินิยมและมีการชุมนุมเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ จนเป็นผลให้มีการชุมนุมใหญ่เกิดขึ้นในไตรมาสคือการชุมนุมของกลุ่มรวมพลังแผ่นดิน นัดชุมนุมใหญ่เมื่อ 28 มิถุนายน 2568 ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

ในส่วนของประเด็นที่เพิ่มมาจากไตรมาสแรกคือประเด็นสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศเนื่องจากเดือนมิถุนายนของทุกปีเป็นเดือนไพรด์ ส่งผลให้เกิดกิจกรรมหลายพื้นที่ ทำให้การชุมนุมในประเด็นนี้เพิ่มขึ้น แม้ในปีนี้ก็กิจกรรมจะเปรียบเสมือนเทศกาลประจำปีโดยมีทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคมร่วมกันจัดกิจกรรมแต่ทั้งนี้ในแต่ละกิจกรรมยังแฝงไปด้วยข้อเรียกร้องต่างๆ เช่น ความเท่าเทียมทางเพศ การผลักดันกฎหมาย Sex worker เป็นต้น นอกจากนี้ยังประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและสงครามในต่างประเทศ โดยข้อเรียกร้องส่วนใหญ่คือการให้ยุติสงครามและยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เป็นต้น

การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และกรอบกฎหมายบังคับใช้กับการชุมนุม

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 เป็นกฎหมายหลักที่ถูกนำมาบังคับใช้กับการชุมนุมประท้วงโดยสงบ ในช่วงสามเดือนแรกของปี 2568 โดยเฉพาะการชุมนุมที่จัดขึ้นบริเวณทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภา กรุงเทพมหานคร ทำให้มาตราหลักที่ถูกลำบากบังคับใช้อย่างเข้มงวดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบในช่วงที่ผ่านมาคือ

¹ TLHR,สถานการณ์ผู้ต้องขังทางการเมือง ก.ค. 68,(ออนไลน์). เว็บไซต์ <https://tlhr2014.com/archives/76620>

มาตรา 7 วรรคแรก การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมหาราชวัง ฯลฯ จะกระทำมิได้

วรรคสอง “การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี ไม่เกินห้าสิบ เมตรรอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ ในการชุมนุมด้วย”

โดยเฉพาะวรรคสองที่สองที่เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งโดยรอบทำเนียบรัฐบาล รัฐสภาเป็นพื้นที่ที่สถานการณ์ทั่วไปสามารถชุมนุมได้ แต่ให้อำนาจเจ้าพนักงานสั่งห้ามชุมนุมรัศมี 50 เมตรได้ โดยต้องพิจารณาสถานการณ์ประกอบเป็นวาระไป ทั้งนี้เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา กองบัญชาการตำรวจนครบาล ออกคำสั่ง 151/2568 ขยายประกาศห้ามชุมนุมสาธารณะในรัศมีไม่เกินห้าสิบเมตรรอบทำเนียบรัฐบาล ถึงวันที่ 6 เมษายน 2568 โดยอ้างเหตุผลว่ามีผู้ชุมนุมปักหลักอยู่ใกล้เคียงทำเนียบ และมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนมาปักหลักชุมนุมรอบทำเนียบรัฐบาลตลอดเวลา หากจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ส่งผลให้ ตำรวจสั่งห้ามการชุมนุม “คนอยู่กับป่า” โดย สมัชชาชุมชนคนอยู่กับป่า (สขป.) และ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) และขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (พีมูฟ) ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยตำรวจใช้เครื่องขยายเสียงประกาศระบุว่า “พื้นที่บริเวณนี้มีคำสั่งห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบทำเนียบรัฐบาลตามพ.ร.บ.ชุมนุมฯ มาตรา 7 วรรคท้าย ให้กลุ่มผู้ชุมนุมกลับไปชุมนุมที่หน้าอาคารสหประชาชาติ”

ในขณะที่กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ได้รับรองสิทธิในการชุมนุมโดยสงบจากข้อวินิจฉัย (general comment) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ฉบับที่ 37

ยังระบุอีกว่า “รัฐภาคีจะต้องปล่อยให้ผู้ร่วมชุมนุมสามารถกำหนดวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาในการแสดงออกผ่านการชุมนุมได้อย่างเสรี เจ้าหน้าที่ต้องไม่แทรกแซงเนื้อหาของการชุมนุม (content neutral) และผู้ร่วมการชุมนุมต้องได้รับอนุญาตที่จะทำการชุมนุมในสถานที่ที่อยู่ในระยะของการ “มองเห็นและได้ยิน” ของกลุ่มเป้าหมาย”

การดำเนินคดีภายใต้ พระราชบัญญัติสาธารณะ พ.ศ. 2558

ในเดือนพฤษภาคมมีการออกหมายเรียกเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 ในจำนวน 6 คดี โดยแยกเป็นคดีจากการชุมนุมกลุ่มพีมูฟและเครือข่ายป่าไม้ที่ดิน จำนวน 4 คดี และคดีจากการชุมนุมของแรงงานยานยนต์ 2 คดี โดยตั้งแต่ช่วงเดือนเมษายน 2568 สมาชิกของเครือข่ายพีมูฟ และแรงงานยานยนต์ทยอยได้รับหมายเรียกออกโดย ร.ต.อ.ราช บุญยืน พนักงานสอบสวนของ สน.ดุสิต ในวันที่แตกต่างกัน จึงได้ประสานนัดหมายเข้ารับทราบข้อหาพร้อมกันเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2568 โดยมีผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมดทั้งสิ้น 15 คน

- คดีที่ 1 คดีเหตุวันที่ 8 ตุลาคม 2567 ซึ่งมีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมมาที่หน้าทำเนียบรัฐบาล มีผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 5 ราย
- คดีที่ 2 คดีเหตุวันที่ 16 ตุลาคม 2567 ซึ่งมีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปทำกิจกรรมที่กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีผู้ถูกกล่าวหาในคดีนี้ จำนวน 1
- คดีที่ 3 คดีเหตุวันที่ 18 ตุลาคม 2567 ซึ่งมีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปยังหนังสือที่รัฐสภา มีผู้ถูกกล่าวหาในคดีนี้ จำนวน 1 ราย

- คดีที่ 4 มี พ.ต.ท.สุรพันธ์ พันเปี่ยม เป็นผู้กล่าวหา เหตุเกิดจากกรณีการชุมนุมของ สมัชชาชุมชนคนอยู่กับป่า (สขป.) และ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2568 ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยเนื้อหาการชุมนุมว่าด้วยการติดตามมติกรม. นำเข้าผลการเจรจาระหว่าง สขป. และ สกน. ที่มีข้อตกลงร่วมกับรองนายกฯ ประเสริฐ จันทรรวงทอง เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2568 ที่ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 7 ราย ในข้อหาเดียวกับข้างต้น
- คดีที่ 5 มีผู้ถูกกล่าวหา 1 ราย ในข้อหาจัดให้มีการชุมนุมสาธารณะในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม และชุมนุมสาธารณะฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน 50 เมตร รอบทำเนียบรัฐบาล จากเหตุชุมนุมต่อเนื่องในช่วงเวลาดังกล่าว
- คดีที่ 6 มีผู้ถูกกล่าวหา 4 ราย ได้แก่ โดยเป็นคดีที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมในวันที่ 1 เม.ย. 2568 ซึ่งมีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปที่หน้าทำเนียบรัฐบาล ร่วมกับเครือข่ายของ สขป. และ สกน. ข้างต้น ข้อกล่าวหา คือร่วมกันชุมนุมสาธารณะโดยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน 50 เมตร รอบทำเนียบรัฐบาล²

บทวิเคราะห์แนวโน้มการชุมนุม

สถานการณ์จากไตรมาสสองของปี 2568 แม้มีการชุมนุมขนาดใหญ่เกิดขึ้น 1 ครั้ง แต่อย่างไรก็ตามยังไม่ใช้ประเด็นส่วนใหญ่ในการชุมนุมในไตรมาสสอง การชุมนุมเกิดขึ้นในทุกเดือน ในส่วนใหญ่มักจะเป็นประเด็นสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social and Cultural Rights: ESCR) รองลงมาจะเป็นประเด็นทางการเมือง แม้การชุมนุมต่าง ๆ ได้ยุติลงไปแล้วขณะเดียวกัน ข้อเรียกร้องต่าง ๆ จากกลุ่มผู้ชุมนุมที่มีต่อรัฐบาล แต่ละการชุมนุมยังไม่ได้ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม โครงการเมกะโปรเจกต์ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor) หรือ SEC ยังคงดำเนินต่อไป และกฎหมายภายใต้โครงการดังกล่าวพัฒนาขั้นตอนถึงขั้นรับฟังความเห็นของตัวร่างกฎหมาย ท่ามการกระแสดำเนินการของผู้ชุมนุมกลุ่มเครือข่ายประชาชนไม่เอากฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษ , ปัญหาที่ดินของกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำยังไม่ได้ได้รับการแก้ไข รวมถึงกลุ่มยานยนต์ที่ยังคงปักหลักเรียกร้องความช่วยเหลือจากรัฐบาล ในขณะที่กลุ่มเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ได้ประกาศอาจมีนัดหมายชุมนุมใหญ่อีกครั้งในเดือนสิงหาคม นอกจากนี้การชุมนุมเรียกร้องให้ยุติการดำเนินคดีกับผู้ที่ใช้สิทธิในเสรีภาพ ในการแสดงออก และการชุมนุม ยังมีการชุมนุมต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยที่อาจส่งผลกับกระแสการชุมนุมอีกครั้งคือผลการโหวตกฎหมายนิรโทษกรรมประชาชน

จากสถานการณ์ที่ไม่ได้รับการแก้ไขตามข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมแต่ละกลุ่ม และประเด็นบางอย่างยังคงดำเนินการต่อเนื่องไปในไตรมาสที่สามของปี 2568 จึงอาจจะวิเคราะห์ได้ว่า ในไตรมาสที่สามยังคงมีการชุมนุมเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันกับไตรมาสสอง การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมยังคงไม่มีนโยบายใด ๆ ที่จะรับรองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบอย่างเป็นรูปธรรม

² TLHR, พิมพ์-แรงงานยานยนต์ ถูกตำรวจแจ้งข้อหา พ.ร.บ.ชุมนุมฯ ชุมนุมในรัศมีไม่เกิน 50 เมตร ก.ค. 68,(ออนไลน์). เว็บไซต์ <https://tlhr2014.com/archives/75626>